

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/24/091522
Datum collegebesluit: 4 november 2024
Datum commissievergadering: 3 december 2024
Datum raadsvergadering: 17 december 2024

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Beleidsplan 'Gemeentelijke aanpak tegen ondermijnende criminaliteit Wassenaar 2025 – 2028'
Portefeuillehouder: Burgemeester De Lange
Programma: 1

Kernboodschap: In 2020 heeft de gemeenteraad het plan van aanpak bestrijding ondermijnende criminaliteit Wassenaar 2021-2024 vastgesteld. Gelijktijdig met de afloop van dit plan zijn vanaf 2025 nieuwe regionale beleidskaders binnen het samenwerkingsverband van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Den Haag (hierna: RIEC Den Haag) van kracht. Onze nieuwe aanpak tegen ondermijnende criminaliteit richt zich de komende vier jaar op het vergroten van ons zicht, het versterken van de samenwerking met partners en het wegnemen van kwetsbaarheden en gelegenheidsstructuren. Hierdoor maken we Wassenaar zo onaantrekkelijk mogelijk voor ondermijnende criminaliteit en houden we onze gemeente veilig.

Bijlagen: Bijlage 1: Beleidsplan 'gemeentelijke aanpak tegen ondermijnende criminaliteit Wassenaar 2025 – 2028'
Bijlage 2: Ontwikkelstrategie RIEC Den Haag 2025 – 2028
Bijlage 3: Schriftelijke reactie RIEC Den Haag
Bijlage 4: Plan van aanpak tegen ondermijning in Wassenaar 2021 - 2024

Beslispunten:

1. *Het beleidsplan 'de gemeentelijke aanpak tegen ondermijnende criminaliteit Wassenaar 2025 – 2028' vast te stellen.*
2. *De thema's drugscriminaliteit, mensenhandel, vastgoedcriminaliteit en criminele geldstromen als prioriteit te benoemen.*

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Beleidsplan 'Gemeentelijke aanpak tegen ondermijnende criminaliteit Wassenaar 2025 – 2028'

Inleiding

Wassenaar is een veilige gemeente en dat willen we graag zo houden. Toch zijn er in de afgelopen jaren hennepkwekerijen ontdekt en zien we steeds meer signalen dat criminelen hun illegale activiteiten, zoals de productie van drugs en het witwassen van zwart geld, vermengen met de legale economie in onze samenleving. Hierdoor vervagen de grenzen tussen legaal en illegaal, en raken de boven- en onderwereld met elkaar verweven. Dit criminele misbruik ondermijnt onze eerlijke economie, bedreigt onze manier van leven en tast de veiligheid in Wassenaar aan. Deze vorm van criminaliteit noemen we daarom ondermijnende criminaliteit, of kortweg 'ondermijning'.

In 2024 loopt ons huidig vierjarige plan van aanpak af. Een korte terugblik op onze aanpak laat zien dat alle doelstellingen uit dit plan zijn behaald en de basis op orde is. De aanpak van de afgelopen vier jaar heeft zich hoofdzakelijk gericht op het inrichten van de basis. Met deze afloop ontstaat behoefte aan een nieuwe, actuele en toekomstbestendige koers voor onze strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Gelijktijdig heeft het RIEC Den Haag¹ vanaf 2025 nieuwe beleidskaders en doelstellingen in het regionale samenwerkingsverband geformuleerd. Met onze nieuwe aanpak sluiten we hier volledig bij aan en stellen nieuwe prioriteren op thema's waar we onze aanpak willen verdiepen en het meeste maatschappelijke effect willen bereiken:

- Drugscriminaliteit
- Mensenhandel
- Vastgoedcriminaliteit
- Criminele geldstromen

Naast onze prioritaire thema's behoudt onze ondermijningsaanpak een algemene en robuuste vorm, om zo breed mogelijk georiënteerd te kunnen blijven opereren. Onze aanpak voor de komende jaren baseren we op drie sporen:

1. Bewustzijn & weerbaarheid: Ondermijnende criminaliteit speelt zich vaak in de schaduw af, maar laat altijd sporen achter. De komende vier jaar organiseren we bijeenkomsten voor diverse doelgroepen om te laten zien hoe criminelen opereren, welke schade ze aanrichten en hoe signalen te herkennen zijn. Door het signalerend vermogen te vergroten, willen we het bewustzijn versterken en inwoners betrekken bij het bestrijden van ondermijning.
2. Keihard aanpakken: Samen met onze ketenpartners zullen we stevig blijven optreden bij signalen van ondermijning. Ons beleids- en handavingsinstrumentarium is up-to-date, en we blijven investeren in de professionalisering van onze handhavers. Daarnaast ontwikkelen we gericht beleid op het thema mensenhandel.

¹ Het RIEC Den Haag: Het RIEC Den Haag is een regionaal netwerk- en expertorganisatie die het regionaal samenwerkingsverband RIEC faciliteert, ondersteunt en met elkaar verbindt in de gezamenlijke en integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.

3. Voorkomen: Criminaliteit gedijt in kwetsbare omgevingen. Mensen komen vaak in de criminaliteit terecht door omstandigheden, waarbij het lijkt op een tijdelijke uitweg. Om dit te voorkomen, vervult de gemeente een dubbele rol: naast handhaving werken we vanuit een sociaal-maatschappelijk perspectief aan het aanpakken van onderliggende oorzaken. Samen met partners zoals scholen, jongerenwerk en sportverenigingen richten we ons op preventie van jeugdcriminaliteit en het vroegtijdig signaleren van risico's. Daarnaast onderzoeken we een uitbreiding voor de toepassing op het gebied van de Wet Bibob, om beter criminele inmenging in gemeentelijke processen te kunnen voorkomen.

Met dit raadsvoorstel ligt onze nieuwe vierjarige gemeentelijke aanpak ter besluitvorming voor aan uw raad.

Beoogd effect

Onze nieuwe aanpak tegen ondermijnende criminaliteit in Wassenaar vergroot inzicht in ondermijnende criminaliteit, versterkt onze samenwerking met partners en verkleint onze kwetsbaarheden en gelegenheidsstructuren. Hierdoor maken we onze gemeente onaantrekkelijker voor ondermijnende criminaliteit en houden we Wassenaar veilig.

Argumenten

1.1 Het RIEC Den Haag heeft nieuw regionaal beleid vastgesteld

Het RIEC Den Haag is een regionaal samenwerkingsverband tussen van 27 gemeenten in de regio Den Haag, de politie, de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en tal van andere (handavings)partners, waarin nauwe samenwerking plaatsvindt op het gebied van de integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit. In opdracht van het ministerie van J&V heeft het RIEC Den Haag in dit samenwerkingsverband onderzocht hoe de integrale aanpak tegen ondermijning vanaf 2025 verder kan worden ontwikkeld. Alle ketenpartners, waaronder de gemeente Wassenaar, hebben zich hieraan gecommitteerd. Met ons nieuwe vierjarige aanpak zijn deze regionale beleidskaders en doelstellingen vanuit de ontwikkelstrategie vertaald in onze eigen nieuwe gemeentelijke aanpak voor de komende vier jaar.

1.2 Ons huidige vierjarig beleid loopt dit jaar af

In 2020 heeft de gemeenteraad van Wassenaar het plan van aanpak bestrijding van ondermijning 2021-2024 vastgesteld, met als doel ook onze aanpak op dit probleem te versterken. 2024 is het laatste jaar van dit plan van aanpak en we kunnen terugkijken op een periode waar we intensief hebben gewerkt en de nodige resultaten hebben bereikt. We hebben bewustwordingscampagnes georganiseerd voor interne en externe doelgroepen, onze interne samenwerkingsstructuur verbeterd en het handavingsinstrumentarium geprofessionaliseerd.

Dit plan van aanpak heeft ervoor gezorgd dat de ondermijningsaanpak in Wassenaar is ingericht en ontwikkeld. Alle doelstellingen in dit plan van aanpak zijn behaald, waarmee een inhoudelijke nut en noodzaak ontstaat voor een nieuwe meerjarige koers met gerichte beleidsdoelstellingen voor een verdere ontwikkeling van onze aanpak op ondermijnende criminaliteit.

1.3 Het nieuwe vierjarige beleid zorgt voor een toekomstbestendige koers

Sinds 2020 is in de wereld van de integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit veel veranderd. Ontwikkelingen zoals de aanpak op het voorkomen van jonge aanwas, toenemende zorgfraude, de integrale aanpak tegen vastgoedcriminaliteit en uitgebreidere toepassing van de Wet Bibob leiden ertoe dat we onze koers voor onze eigen aanpak moeten bijstellen. Met de gemeentelijke aanpak die voorligt voor besluitvorming stelt het college beleidskaders voor waarmee we het meest effectief op de actuele trends en ontwikkelingen inzetten.

Kanttekeningen

2.1 Nieuwe trends en ontwikkelingen

De wereld om ons heen verandert continu. Het kan in de doorlooptijd van onze nieuwe gemeentelijke aanpak gebeuren dat nieuwe thema's snel in beeld komen die niet in onze aanpak zijn benoemd. In de praktijk houden we samen met het RIEC Den Haag en onze partners in de gaten hoe criminaliteit zich ontwikkelt en spelen we in op actuele trends.

Soort risico	Ingeschatte kans	Ingeschat effect	Beheersing
Nieuwe (ontwikkelingen in) criminaliteit vallen buiten de regionale beleidskaders en/of prioriteiten	Middelhoog	Klein tot nihil	Onze ondermijningsaanpak is en blijft breed georiënteerd en kan op alle vormen acteren. Indien trends of ontwikkelingen dermate meer inspanning vergen, behouden we in onze uitvoeringsplannen vrije ruimte voor flexibele inzet.

Financiën

De gemeentelijke aanpak wordt binnen de huidige formatie en financiële middelen uitgevoerd en zorgt derhalve niet voor financiële consequenties.

Communicatie, bekendmaking en inwonersparticipatie

Om onze nieuwe aanpak te presenteren én het bewustzijn rondom ondermijnende criminaliteit te vergroten, wordt na besluitvorming een animatievideo gemaakt en onder andere via sociale media in Wassenaar verspreid. In deze video wordt op een begrijpelijke manier uitgelegd wat ondermijnende criminaliteit is, waarom het een probleem vormt en waarom we hiertegen optreden. De video eindigt met de oproep dat melden helpt en informeert over de beschikbare meldroutes: de politie en Meld Misdad Anoniem. Zo maken we van gemeentelijke (integrale) beleidsvorming tevens publieksvoorlichting, waardoor we gelijktijdig werken aan bewustzijn en hoe inwoners kunnen bijdragen aan de bestrijding van ondermijnende criminaliteit en veiligheid in Wassenaar.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
Gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester